

Om Gazamonologene:

Ansvarlig for norsk utgivelse: Sør-Trøndelag fylkeskommune,
Ringve videregående skole/ Charlottenlund videregående skole.

Rettighetsinnehaver internasjonalt: ASHTAR for Theatre
Productions and Training, P.O. Box 17170, East Jerusalem 9117,
Tel. +970-2-298-0037 ext. 5, Fax +970-2-296-0326.
www.ashtar-theatre.org <http://thegazamonologues.com/>

Norsk oversettelse fra engelsk: Marit Todal

Engelsk originaltittel: The Gaza Mono-Logues

Design og trykk: Tapir Uttrykk

Introduksjon	s5	Monolog 16	s25
Forord	s7	Monolog 17	s26
Gazamonologene		Monolog 18	s27
Monolog 1	s9	Monolog 19	s28
Monolog 2	s11	Monolog 20	s29
Monolog 3	s12	Monolog 21	s30
Monolog 4	s13	Monolog 22	s31
Monolog 5	s14	Monolog 23	s32
Monolog 6	s15	Monolog 24	s33
Monolog 7	s16	Monolog 25	s34
Monolog 8	s17	Monolog 26	s35
Monolog 9	s18	Monolog 27	s36
Monolog 10	s19	Monolog 28	s37
Monolog 11	s20	Monolog 29	s38
Monolog 12	s21	Monolog 30	s39
Monolog 13	s22	Monolog 31	s40
Monolog 14	s23	Monolog 32	s41
Monolog 15	s24	Monolog 33	s42

Fordi lyden av selve livet er sterkere enn brølet fra bombing, og sterkere enn viljen til å isolere og ødelegge, er Gazamonologene et levende uttrykk for håp i smertens ansikt.

Tretten monologer, like mange som de unge mennene og kvinnene som skapte dem, er et samstemt rop – rett inn i undertrykkernes, krigens og okkupasjonens ansikt. De er ropet fra en fugl Phoenix som brenner, og denne boka er et symbol på fuglens oppstandelse fra asken.

Mange stemmer har uavbrutt krevd å få stengingen av Gaza opphevet, men ørene til myndigheten er fortsatt døve. Så, hva kan vi gjøre?

Prosjektet med monologene har kommet i stand for å vise at vi alle spiller en rolle, vi har alle en plikt, og vi har alle en vilje. Og når all denne energien forenes i en felles rettferdig sak og vi faktisk gjør noe sammen, er myndighetene nødt til å framskynde endring.

Vi håper at disse monologene når ut til så mange mennesker som mulig, i mange, mange land, slik at stemmene fra Gaza vil fortsette å klinge høyt i sin søken etter rettferdighet.

Iman Aoun

Kunstnerisk leder Gazamonologene
Ramallah 2010

Sekstio år etter Nakba, lever vi fremdeles med de brutale konsekvensene av okkupasjon hvert minutt av vår tid.

Jeg skulle ønske at forordet mitt kunne handle om kjærlighet, lykke og fred. Dessverre ser vi oss alle nødt til å skrive om krig, død og lidelse.

Gazamonologene er levende bilder på situasjonen i dagens Palestina. Historiene fra krigen har laget dype sår i oss, det gjør at vi bærer dem med oss videre. Særlig gjelder dette historiene til Gazas barn, som led mest under krigshandlingene. Uten at de hadde gjort noe som helst galt.

Monologene handler om dagens situasjon i Palestina, med alle sine komplikasjoner. De er virkelige og personlige historier som barna i Gaza har opplevd. Monologene er et nytt eksperiment på vår reise fram i mot et aktivt, dedikert palestinsk teater, som fremdeles arbeider under svært vanskelige vilkår. Men at det tross alt er levende, bekrefter teaterets storhet og viktighet – spesielt for et folk som vårt som reiser seg som en fugl Fønix fra asken – virkelighetens aske – med en rensset sjel og fornyet framtidstro. I øynene til barna våre ser vi fremdeles håp om en bedre morgendag og en lys framtid. De drømmer fremdeles om frihet og fred.

Ali Abu Yaseen

Dramalærer

Gazamonologene

Gaza 2010

Gazamonologene

ASHTAR Theatre
PALESTINE

Ahmad, Født 1993, Al Wheda-gata

Før krigen følte jeg at Gaza var min andre mor. Jorda var det varme brystet jeg lå på, og himmelen var drømmene mine, helt uten grenser. Havet kunne vaske vekk alle bekymringer. Men i dag er det som om jeg lever i eksil. Jeg føler ikke lenger at Gaza er byen i mine drømmer.

Under krigen ble en høyspentmast truffet av en kraftig rakett. Alle onklene mine var hos oss da strømmen gikk. Men vi så at det var ei anna strømlinje som virka, et stykke unna huset vårt. Jeg dro til naboen og spurte om vi kunne låne en strømkabel så vi fikk koblet oss på den andre linja. Da vi hadde gjort det og huset vårt fikk strømmen tilbake, kom naboen og ville ha tilbake strømkabelen sin. Det utviklet seg til en enorm krangel.

Når det er krig, tenker alle bare på seg selv. Under krigen kunne folk ha tjue sekker mel og ingen mangel på gass. Andre mennesker derimot, hadde ikke så mye som en brødbit. Når disse spurte de rike naboene om et stykke brød, ville de ikke gi dem noe. Folk flest låste tingene sine grundig inn, og hadde bestemt seg på forhånd for ikke å gi bort noe. Mens andre igjen var gode og hjelpsomme.

Tilbake til temaet. Vi ble som sagt enige om at vi skulle ta tilbake strømkabelen fra naboen vår, og for første gang innså jeg hvor slemme vi mennesker kan være. Men vi fikk straffen vår øyeblikkelig. En bombe traff nabohuset, som sprakk i to deler, og halvparten av huset deres

raste ned på vårt. Vi slapp strømkabelen og elektrisiteten og alt, og løp av gårde til vår onkels hus, som lå rett ved siden av den kommunale parken. Men min onkels hus ligger også nær en av regjeringsbygningene, og utpå kvelden begynte folk å snakke om at denne bygningen kom til å bli bombet. Hvis den ble det, ville nok min onkels hus komme til å bli utslettet også. Vi bare satt der og visste ikke hva vi skulle gjøre eller hvor vi skulle dra. Far prøvde stadig å overbevise oss: «Ikke vær bekymra, det kommer ikke til å skje noe her». Vi satt slik til omtrent midnatt. Vi hørte eksplosjoner hele tida, og far bare fortsatte med å si at vi ikke skulle bekymre oss eller være redde. Helt til han plutselig bare utbrøt: «Følg meg! Vi skal hjem!». Og han begynte øyeblikkelig å skjelve. Alle vi andre skalv sammen med ham. Min mor begynte å hyle, og min onkel så dårlig ut. Men vi flyktet alle av gårde midt på natta, sammen med hele min onkels familie.

Vi løp hjemover. Jeg kunne ikke tro det da vi kom velberget hjem igjen. Ennå i dag kan jeg ikke huske hvor vi sov eller hvordan vi i det hele tatt klarte å sove. Men det viktigste var at vi var langt unna den regjeringsbygningen. Vi fant ut at naboen hadde hentet strømkabelen sin. Vi tilbrakte natta i mørke, mens hans hus var fullt opplyst. Men nå synets jeg det var riktig av ham å ta strømkabelen sin tilbake.

Etter dette fikk far et strømkabel-kompleks. Han kjøpte 3 kabler, 6 gassbeholdere, 2 elektriske panner, 20 neonlys, 20 pakker stearinlys, 6 kasser hermetikk, 10 pakker med skjøteledninger,

6 lommelykter, 2 bokser med batterier. Vi levde i krig, og måtte ta våre forholdsregler til tingene bedret seg.

Jeg fikk et kompleks verre en de andre sine. Jeg var alltid generøs før krigen startet, eller kanskje jeg rett og slett ikke tenkte over verdien av ting den gangen. For før kunne jeg ikke tro at det skulle komme en dag da jeg ikke kunne finne vann eller et stykke brød. Etter krigen ble jeg superforsiktig med alle mine ting, jeg sukret knapt nok teen min. Og om jeg brøt en bit av et brød, hadde jeg liksom ikke lov til å spise opp alt. Jeg mistet appetitten, og jeg begynte å bli mer og mer sparsommelig. Far sa: «Ahmad er alltid så flink med lommepengene sine». Selvsagt var jeg flink. Jeg sparte dem jo i tilfelle det skulle komme en ny krig!

Jeg føler meg ofte som jeg er gift og har ansvaret for ti unger. Jeg er redd for livet, for alt, for den minste ting. Jeg er alltid bekymra.

Det føles som hele Gaza er bygget på flygesand. All galskap man kan forestille seg kan skje her i løpet av få sekunder. Men mange drømmer kan

også gå i oppfyllelse her. Dette er en rar by, uten logikk.

Kina er nå verdens tredje rikeste land, og alle har arbeid der. Men ikke en gang Kina kan vel produsere nok sko og skjorter til å dekke Gazas behov? Gaza spiser opp hele verden, og verden utenfor går løs på Gaza. Samtidig later hele verden som om det ikke er noe galt i å angripe oss. Gaza er fullt av fattige, det finnes folk her som plukker matrester ut av søpla og spiser dem. Det katastrofale er at vi bare fortsetter som før her i denne byen, og ingen prøver hindre oss i å gjøre det.

Alle avgrunner har en bunn, bortsett fra Gaza. Jeg drømmer om en dag å kunne leve i frihet, og man skulle ikke tro det var en umulig drøm. Men her er en slik drøm vanskelig å få til å gå i oppfyllelse.

Min drøm er også å få slutt på splittelsen av Palestina, som gjør oss alle skitzofrene. Jeg er trøtt av å tenke, men jeg kan ikke la være. Vi får bare bønnfalle Gud om å ta vare på oss. Og til dere folkens, adjø.

Ahmad, født 1996, Al Daraj

Hele livet har jeg trodd at Gaza var den største og vakreste byen i verden. Men en gang dro jeg til Jaffa med far. Jeg kom tilbake med kaos i hodet. Plutselig var Gaza bare et bitte lite knap-penålshode, og ikke fint i det hele tatt. Det blir stadig styggere og mindre. Ingen kan puste her, og på toppen av alt har vi ikke lov til å reise noe sted, heller.

Hver gang jeg går i gatene i Gaza, kjennes det ut som jeg skal kveles. Bildet av Jaffa vil ikke ut av hodet mitt. Jeg spør meg selv, hvor er vi egentlig? Og hvor er resten av verden? Det er vel derfor jeg alltid helst vil være ved sjøen, jeg føler på en måte at den kommer fra andre steder. Jeg sitter og skriver navnet mitt i sanden, og bølgene kommer og visker det ut igjen.

Før krigen ville jeg bli elektro-ingeniør. Men etter krigen har jeg hatet å gå på skolen. Jeg føler at jeg ikke kommer til å bli noe viktig i livet mitt, og om jeg så gjør det, hva så? Ingenting spiller noen rolle i denne byen. Skal jeg bli den vakreste blomsten på søppeldynga, liksom?

Da bombinga begynte, dro alle skolebarn i Gaza hjem. Unntatt elevene på vår skole. Rektor ville ikke la oss dra. Elevene fikk panikk, og på ett sekund var alle ute i skolegården. Det rare er at jeg går på Zaytoneh skole, den som ligger nærmest passkontoret som ble bomba først. Da den første bomben eksploderte, traff en granatsplint det største treet på skolen, og delte det i to som

det var en sukkerstang. Etter at vi så det, turte ingen være inne i skolebygningen, hverken elever, lærere eller rektor. Vi løp for livet alle sammen.

Jeg trodde den eneste martyren jeg kom til å se i denne krigen, var et tre. Men straks jeg kom hjem, fikk jeg se fire martyrdøde i gata, det var som om de ventet på at jeg skulle komme og si adjø til dem. Da jeg hadde gjort det, kom de bærende på tre martyrer til fra en og samme familien i gata vår. Etter at vi hadde gravlagt dem og kommet hjem igjen, ble enda et hus lenger ned i gata bombet av den israelske hæren. Det huset ble lagt i grus. Alle døde. Jeg var mest lei meg for de små jentene som bodde der. Jeg følte det som om krigen siktet bare på meg, blant alle menneskene i Gaza. Hele dagen så jeg martyr-drepte.

På Stifada-sykehuset fikk jeg se jeg aldri vil glemme. Hundrevis av lik i en haug. Kjøttet.. blodet, beina – alt i et stort kaos. Du kunne ikke se om de hadde vært kvinner eller menn, ikke barn en gang. Hauger med kjøtt lå i sengene, og mengder av mennesker skrek og gråt, fordi de ikke visste hvor barna deres var, og ikke ekte-mennene eller konene deres heller.

Den natta, da jeg kom hjem fra sykehuset, lå jeg våken helt til morgenen kom av bare skrekk. Ennå i dag blir jeg liggende jeg våken om natta hver gang jeg ser disse bildene foran meg.

Ashraf, født 1994, Al Wehda Street

Alle ungene i nabolaget elsket ham. Han var den kuleste, han gav alle lommepengene han fikk fra far til meg. Alle var glade i ham. Vennene hans kom til oss om morgenen for å gå sammen med ham til skolen. De løp av gårde som sommerfugler, og lettet omtrent fra bakken. Som om hele verden var laget bare for dem.

Israelske fly fylte himmelen. Helikoptret låt som et monster, som var klar til å stupe ned på byttet sitt.

En bil full av etterlyste menn kjørte nedover Yarmuk-gata, og de løpende sommerfuglene kom nærmere og nærmere bilen. Og sommerfuglen vet ikke at det er akkurat denne bilen som skal brenne ham opp.

En rakett traff bilen. Min bror Tareq fløy fem meter til værs. Han fløy høyere enn bilen, så landet han igjen, gikk videre som om ingenting hadde skjedd med ham. Folk sa at han måtte se til å komme seg inn i ambulansen han også, men han sa bare: Ingenting i veien med meg! Så gikk han videre til skolen. 100 meter lenger bort i gata legger han hånda på hjertet og faller om, martyrdød.

Samtidig stod jeg og ventet på skolebussen, og søstera mi bad meg stikke bort og se hva som foregikk der borte i gata. Det gjorde jeg, men jeg så ikke noe til Tareq, og jeg gikk derfor videre til skolen.

Midt i en time kom onklene mine og hentet meg. De sa at jeg skulle ta meg noen dager fri. Jeg ante ikke at noe var galt, og vi gikk og satte oss i bilen. Min onkel bad sjåføren om å skru av nyhetssendinga. Jeg begynte å bli urolig, for onkelen min elsker å høre nyheter. Da vi kom hjem, var det en mengde mennesker rundt huset vårt. Før jeg gikk inn, så jeg min far gjennom vinduet. Han satt i en stol og gråt. Det var første gang jeg så min far gråte, og han satt og holdt fast på et bilde av Tareq. Jeg spurte ham: «Far, har min bror lidd martyrdøden?» Han svarte bare : «Gud se i nåde til hans sjel.»

Ambulansen kjørte Tariq hjem fra sykehuset. Vi skyndte oss alle bort til ham for å ta farvel. Det så ut som han sov som en engel. Boka han hadde båret på, holdt han fremdeles i hånda.

Min far nektet oss å bli med på kirkegården, men jeg ville bli med i bilen likevel for å si adjø til broren min og lese Fatiha-bønnen på graven hans. Jeg dro dit hver dag i 3 måneder for å sitte ved graven og snakke med ham. Hver kveld ser jeg på bildet av ham på rommet mitt. Det står «martyrhelten Tareq» på det.

Etter at min bror ble martyr, har jeg blitt vant til å sove alene. Vi sov andføttes, med hodet i fotenden til hverandre. Men nå har jeg senga for meg selv.

Jeg glemmer aldri broren min.

Alaa, født 1996, Al Shuja'iyeh/Al Montar

Jeg vil bare løpe, løpe, løpe i gatene til skautet mitt flyr av og opp i lufta og jeg flyr etter det.

Noen ganger har jeg lyst til å oppføre meg fullstendig sprøtt. Men det kan jeg ikke. Dette er første gang jeg forteller om slike ting til noen. Kanskje er det ikke mine ord, eller kanskje føles det slik fordi jeg nå setter ord på ting jeg aldri før har turt å snakke om – eller som jeg har vært for redd til å gi uttrykk for?

Hvorfor behandler foreldrene mine meg slik? Jeg ser på andre jenter på min alder, hvordan de lever livet. Jeg misunner dem. Jeg skulle ønske jeg kunne bli som dem, med like mye selvtilit og frihet.

Jeg skulle ønske et skip kunne ta meg med til ei øy langt unna og kaste meg på land der, langt unna denne verden og langt unna alt – spesielt krigen.

Krigen, foregikk, som dere vet, her hos oss. Men min mor måtte ha vært på et helt annet sted mens den varte. Jeg kommer aldri til å forstå hvorfor min mor har begynt å fortelle meg ting hun vet at jeg selv har stått og sett på, hun forteller dem om og om igjen.

Hun og jeg stod på balkongen da de bombet nabosens hus, og en av naboene våre døde. Vi stod der og så hvordan huset ble jevnet med jorda, og hvordan et lik ble slengt ut på gata av trykket. Du kan vel forestille deg hvordan det gikk med resten av familien. Sluttet historien med dette? Nei, den gjorde ikke det. Mor begynte å fortelle meg hvordan nabohuset ble bombet sønder og sammen, og hvordan naboen fløy ut av huset, som om hun snakket til en som ikke hadde vært der! Hun bare fortsatte og fortsatte. Hele krigen fortalte hun historier, og jeg var hennes eneste tilhører.

Vi kunne sitte og se TV, der de snakket om bombing og ødeleggelser ett eller annet sted. Reportasjen kunne vare i femten minutter, men mors referat av den kunne vare i to timer – TO TIMER! Og hun snakket om innslaget som om jeg ikke hadde vært der sammen med henne. Jeg begynte virkelig å tvile på meg selv – hadde jeg sittet ved siden av, eller ikke? Jeg sverger, jeg var der – jeg var virkelig der! Jeg satt rett ved henne!

Heldigvis er ikke mamma her sammen med oss nå. Hvis hun var det, ville hun ha gitt oss hodepine hele gjengen, med alle historiene sine.

Amanee, født 1992, Al Remal

Gaza er et fly som frakter folk mot det ukjente, men det kommer ikke til å lande verken i himmelen eller i helvete. Ingen vet når det vil lande heller, og folk kommer til å være forvist på denne måten i ennå to mannsaldre, minst. Alle dager er like, ingenting nytt skjer. Det er vanskelig å få ønsker eller drømmer til å gå i oppfyllelse her i Gaza. Spesielt slike som de jeg har, som vil bli kunstner, synge, spille teater og drive med musikk. Gaza hører vi bare musikken til de døde og ser dansen til de sårede. Hvis jeg reiser utenlands og studerer regi, hvordan vil da samfunnet se på meg? Etter at jeg har tatt eksamen, kommer landet mitt til å være som nå, eller enda verre? Alt er tåkete og uklart for meg, som ansiktene på folk på fredagsmarkedet i Feras. Og som den dagen krigen begynte..

Det første som ble bombet ,var passkontoret. Kompisene mine og jeg kom ut etter tentamen, det var første dagen av terminprøvene. Vi satt foran skoleporten og pratet og ventet på resten av vennene våre, så vi kunne gå hjem sammen. Plutselig hørte vi en serie med eksplosjoner. Jeg fikk nesten sjokk, og tenkte at jeg kom til å dø. Vi stormet liveredde av gårde. Jeg så kvinner

som løp og skrek og slo seg selv i ansiktet, og jeg skjønte egentlig ikke hva som foregikk. Det var som jeg ikke kunne stå på bena, hele verden gikk rundt. Jeg besvimte, og slutta å føle noe som helst. Jeg kom til meg selv av at kompisen min stod og ropte, Aman, våkn opp, for Guds skyld! Jeg begynte å gråte da jeg våknet. Jeg visste jo ikke hvor jeg skulle gå, hva jeg skulle gjøre. En større jente hjalp meg, og fulgte meg hjem. Da jeg kom inn, tok mor meg i armene sine. Jeg var utslitt, men da kunne jeg endelig hvile. Jeg trengte å bli holdt rundt. Det er utrolig tøft å føle at du er så nær ved å dø.

Krigen var et svart spøkelse som dekket Gaza natt og dag. Den påførte oss alle sitt helvete, og forgiftet jorda, himmelen og lufta vi pustet i. Etter krigen brøt jeg sammen. En stor og vill bølge slo inn over sjelen min. Det føltes som jeg aldri ville bli i stand til å dukke fram fra den igjen. Men teater ble hånda som halte meg opp i tryggheten, og som reddet meg fra den ville bølgen.

I dag føler jeg en harmoni jeg ikke har følt på lenge. Jeg håper at jeg alltid kommer l å føle meg slik.

Amjad, født 1993, Ash Shati-leiren

Inntil en dag før krigen, var Gaza for meg bare fryd og glede. Turer ut til sjøen, livet var tilsynelatende lykkelig, og jeg tenkte ikke på noe spesielt, egentlig.

Før hadde jeg en drøm om at Gaza skulle utvikle seg innen kunst og sport. Jeg syntes egentlig alt fungerte bra her, bortsett fra på disse to områdene. Og så viste det seg at ingenting var bra. Ikke noe kunst, helse eller trygghet. Ingenting fungerte.

Gaza sluttet å være mine drømmers by. Fordi drømmen min er å bli skuespiller. Skal jeg liksom bli skuespiller for et publikum på 20 stk her i Gaza? Og vente på at grensene skal åpne? Hvis Gazas framtid lå i mine hender, ville jeg gjøre alt jeg kunne for å forhindre krig, død og vold. Hver dråpe blod som faller er en skam. Jeg skulle ønske hele Gaza ville våkne opp i morgen og gå i gatene mens alle roper høyt; Nå er det nooooook!

Den dagen krigen startet, spilte vi fotball. Det var en rar stemning, himmelen var rød. Med ett hørte vi lyden av et fly, jeg hadde aldri hørt en liknende lyd før. Vi ble livredde, og la oss på bakken, ventet på å dø. Vi hørte lyden av en stor eksplosjon noen meter unna oss, og stirret skrekkslagne på hverandre, tok et lydøst farvel.

Det viste seg at bomben ikke hadde siktet på oss. Den var rettet mot en bil med ettersøkte menn på veien like ved. Men vi ble liggende og vente på den neste raketten. Og det eneste jeg greide å tenke på, var mine to eldre brødre som var sammen med meg. Jeg var mye mer redd for at noe skulle skje med dem enn med meg selv. Jeg tror de følte det likedan.

Jeg løp vekk fra fotballplassen med treningsskoene mine i handa. Mens jeg løp, tråkket jeg på en granatsplint. Jeg rasket den ut av foten min, og fortsatte ut i gata. Da så jeg dem. Det var tre martyrer, og var så sprengt i filler at de nesten var ugjenkjennelige.

Beinet til den første av dem brant enda, han så på meg og jeg så på ham. Blant alle andre som stod der advarte han meg mot noe jeg ikke forstod. Før jeg plutselig så at han advarte meg mot en bil som kom kjørende rett mot ham.

Jeg skjønnte i et øyeblikk den virkelige betydningen av ordet død. I stedet for 3 martyrer, kunne det ha blitt 4. Jeg fikk nesten sjokk av dette opptrinnet, og stod der og så på helt til jeg besvimte. Da jeg våknet, løp jeg hjem.

Krigen kom og gikk, og vi lever fremdeles i den. Ofrene er alltid fattige mennesker som ikke har noe å gjøre med noen ting. Til og med når det er jordskjelv eller en flom, er ofrene alltid fattige mennesker, som om det er en universell konspirasjon mot dem.

Etter krigen begynte alle å lyve til alle andre. Løgner, bedrag, uredelighet, svikefullhet. For å oppnå posisjoner og egen vinning, forårsaker ledere og andre mennesker med makt nedslakting av folk og andre forbrytelser uten å blunke – eller å kjenne skyldfølelse. De fattige blir fattigere og de syke sykere. Jeg har mistet troen på alle store ord og paroler. De store talene fra de store lederne er bare drittprat. Alle taler i verden kan ikke gi varme til en som fryser eller håp til noen som bor i telt i en flyktningeleir etter en krig. Det som er helt krise, er at hele verden ser på oss på tv, som om ingenting har skjedd. Og fremdeles fortsetter politikerne bare med å holde fine taler.

Anas, født 1995, Ash Sheikh Radwan

Helt i fra jeg var et liten, har jeg drømt om å bli en berømt fotballspiller. Jeg trodde virkelig at drømmen min kunne gå i oppfyllelse. Men i dag er det en million hindringer i veien. For det første finnes det ingen idrettsbaner verken for voksne eller for barn her, og så kom beleiringen av Gaza, og alt ble bare enda verre.

Hvis jeg var statsminister, ville jeg gi mest oppmerksomhet til barne- og ungdoms-departementet og til sport. Jeg ville ha bygget treningsbaner overalt, særlig på skolene, og la elevene leke fritt, ikke bli kastet ut av skolegården av vaktmesteren. Jeg ville ha avskaffet medlemskontigent i idrettslagene, og bevart alle parkene. Men drømmer, trygghet, håp og framtid er alle ord som mister sin betydning i en by som dreper selv den minste drøm.

Jeg var keeper, og kompisen min Mohammed sa alltid til meg; «Nå skal jeg score på deg!» Men jeg stoppet ham hver gang.

Den 7 januar 2009, en dag under krigen, satt jeg ved døra til huset vårt, det var tåkete den

dagen. Noen kom og fortalte meg at min venn Mohammed hadde lidd martyrdøden. Jeg trodde selvfølgelig ikke på dem. Jeg dro ut for å lete etter kompisen min, og jeg var vettskremt ved tanken på døden.

Jeg kom til moskeen, og så min beste venn i livet, Mohammed, innhyllet i det palestinske flagget. Han var revet helt i stykker. Jeg gråt voldsomt. Jeg ble så trist fordi jeg ikke kunne klemme ham eller gi ham et kyss. Men jeg rørte forsiktig ved ham. Vi tok ham med til kirkegården, og begravde ham der. Jeg ble sittende etterpå, og sa igjen og igjen hvor glad jeg var i ham og at jeg var så lei meg fordi han hadde latt meg bli igjen alene i en slik verden.

Da jeg gikk fra kirkegården, ble det et voldsomt bombeangrep. Det var som om dødsengelen fulgte etter meg og ikke ville la meg være i fred. Men gudskjelov er jeg ennå i live.

Ehab, født 1994, Al Shaftawi-gata

Helt siden jeg begynte å bli oppmerksom på verden rundt meg, har min tankeverden vært begrenset. Livet slik jeg så det var å bli født, vokse opp, bli gift, få barn, jobbe, oppdra barn, skaffe dem mat, sørge for at de får en utdanning, få dem gift, og så til slutt skulle jeg dø.

Men etter krigen har jeg funnet ut at livet er mye mer komplisert enn det. Jeg har oppdaget at for hvert skritt vi tar, har vi blitt nødt til å ta en million valg.

Jeg er redd for at jeg ikke skal få noen jobb når jeg blir voksen, fordi hvor enn jeg går, så ser jeg menn som bare sitter utenfor husene sine uten å ha noe å gjøre. Det er dette som skremmer meg mest, og gjør meg mest trist. På grunn av dette har barn i Gaza måttet ta mye ansvar hjemme, og har blitt nektet å ha noen barndom helt fra de ble født.

Mor brukte alltid å si; «Ehab er den beste av mine barn.» Fordi jeg alltid var hjemme, og aldri havna i trøbbel.

Da krigen startet, låste min far oss barna inne, fordi han var så redd for oss. Etter bare to timer

kjedet eg meg. Jeg gikk ut, bare en tur rundt nabolaget. Men det følte ikke som en vanlig tur denne gangen. Jeg var redd for å gå for nær biler, i tilfelle de skulle eksplodere. Og hele tiden så jeg opp i lufta, i tilfelle et fly helt plutselig skulle komme og bombe meg. Jeg ble vettskremt, selv om Saffawi-distriktet sjelden hadde noen uroligheter. Jeg løp tilbake og rett hjem, som om jeg ble forfulgt av noe skrekkelig. Jeg ble hjemme helt til krigen var over.

Etter krigen endret livet mitt seg mye. Jeg fikk et bedre forhold til naboene mine, og til andre mennesker også. Jeg ble kjent med de gamle mennene i nabolaget mitt, og begynte å spille sjakk med dem. Jeg begynte å tilbringe all min tid tid utenfor huset, og vil ikke være inne et minutt. Og min mor har sluttet med å si at jeg er den beste av barna hennes.

Jeg oppdaget at jeg ikke eksisterte før krigen – men etter krigen – her er jeg, Gud bevare meg! I byen, mens jeg puster inn bylufta og danser og gråter med den, mens livet går videre.

Tamer, født 1993, Ash Sheikh Radwan

Gaza er ei fyrstikkeske, og vi er fyrstikkene inni den.

Da krigen i Gaza startet, var alle medier fokusert på oss. Al Jazeera, Al Arabiyah, og alle satelittkanalene. Alle hadde fokus på Gaza, og på okkupasjonen. De ville ikke forlate oss. Hele verden fikk det travelt med Gaza og hva som skjedde her.

Plutselig skrev Al Jazeera; «Siste nytt: Mohammed er død». Det var en uvanlig nyhet, fordi den Mohammed de snakket om, er onkelen min. Min mors bror. Det var første gang jeg opplevde skriking på live fjernsyn gå over til skriking og hyling i mitt eget hjem, alt blandet seg, og det spredte seg fra huset vårt og ut i gaten. Min mor besvimte. Litt senere ringte telefonen, det var den andre onkelen min som ringte for å fortelle at Mohammed hadde lidd martyrdøden. Han var ikke klar over at hele verden allerede visste det. TV er forferdelig...

Nesten før en person er skutt, i samme øyeblikk som kula er på vei inn i brystet hans, har tvstasjonene allerede begynt å kringkaste nyheten. Men nå for tida er alle disse kanalene arbeidsledige – og ber til Gud om å sende en ny krig til Gaza, så de kan få seg noe å gjøre!

Alle begynte å gråte sårt for min onkel. Vi mintes ham, vi snakket om han, og vi fortsatte med å snakke om ham lenge. Etter hvert ble det mindre av det, fordi døden ble så vanlig i Gaza. Døden selv ble mer vanlig enn å snakke om de døde.

Etter krigen sluttet jeg å bry meg om jeg lever eller dør. Etter alt vi så under krigen, bryr jeg meg ikke om noe. Fordi jeg tror at hver dag man lever er en bonus, og alt liv jeg får nå etter at krigen er over er ekstraliv, fordi jeg kunne ha dødd når som helst.

Vet du, jeg er sjuk av denne byen selv om jeg elsker den, og jeg er sjuk av alle folka her også. Noen ganger føler jeg at jeg kjenner alle de en og en halv millionene som bor her i Gaza. Det skjer aldri noe nytt. Hver dag er lik den forrige. Jeg har lyst til å reise, å se nye omgivelser og nye ansikter. Hver dag når jeg våkner, ser jeg de samme lyktestolpene rett utenfor vinduet. Jeg ønsker at jeg kunne våkne en dag og se på noe nytt. Hver dag står Abu Ibrahim i døra til supermarkedet og Abed bønneselgeren selger bønnene sine og Abu El Abed sitter ved døra til huset sitt, som om han er redd at huset skal stikke fra ham. Um Ibrahim står og prater med Um Hassan.. Jeg kjenner alle taxisjåførene, jeg vet hvem som kjører deg til byen og hvem som drar til stranda – det er uutholdelig!

Den eneste tida på dagen som skiller seg ut i livet mitt, er når jeg drar på teaterøvelse. Det har blitt jobben min og kallet mitt, og jeg gleder meg enormt hver gang. Uten teater hadde jeg blitt gal. Når jeg blir voksen, vil jeg bli en stor skuespiller. Jeg har elsket å spille teater siden jeg var barn. Jeg ble kastet ut etter noen dager fra alle aktivitetene jeg gikk på da jeg var liten, men denne gangen skal det bli annerledes.

Taima'a, født 1997, Al Tuffah

Makaroni, bønner og linser, nudler, hermetikk i alle former og farger. Laget i Marokko, Kina, Sri Lanka, Pakistan, Somalia, og holdbarhetsdatoen spiller ingen rolle. Under krigen var alle gatene fulle av tomme hermetikkbokser. Mange barn skadet beina sine på dem.

Okkupasjonsmaktene førte en krig mot oss på bakken og i luften, mens vi hadde erklært en grusom krig mot oss selv med mat.

Vi pleide å spise 100 ganger om dagen. Fra vi åpnet øynene i sekstida på morgenen og til neste dag klokka seks spiste vi absolutt hele tida. Jeg trodde det var bare min familie som var slik, men da jeg spurte andre, oppdaget jeg at alle i Gaza er gale etter mat.

Jeg trodde krigstilstand og martyrdød og ødeleggelse ville gjøre slutt på matgalskapen, men det kan virke som at redsel, skrekk og bekymring gjør folk enda mer sultne, og de spiser bare mer. Det kan jo også være fordi hele slekta bodde hos

oss under krigen, og jentene i familien konkurrerte om hvem som kunne lage den deiligste maten. Min stakkars far greide nesten ikke å fylle opp matlagrene fort nok, der han slepte på store poser med mat i alle farger og fasonger. Mengdene med mat vi spiste i disse dagene under krigen, kunne ha holdt en familie i live i et helt år. Og problemet var at hver gang jeg sa jeg ikke ville ha mat, spiste jeg bare mer.

Når jeg blir stor, vil jeg bli journalist eller jurist eller statsminister. Journalist, slik at jeg kan ta bilder av det som er vakkert og ukomplisert i Gaza fordi jeg elsker det. Jeg elsker saltet, sanda og luften, og jeg kan ikke forestille meg å bo noe annet sted. Jeg vil bli jurist, slik at jeg kan forsvare de fattige og undertrykte i denne byen, jeg vil ikke at noen skal lide her.

Og jeg ønsker at jeg kunne bli statsminister, så jeg kunne tvinge igjennom lov og orden i denne byen. For der ligger løsningen på konflikten.

Rawand, født 1997, Al Daraj

«Slapp av jenter, ikke vær redde, det er bare skremmeskudd». Det sa læreren vår til oss da bombinga startet. Etter en stund ringte mobilen hennes, og hun svarte med veldig få ord: «120 martyrer?» Hun mistet mobilen sin på gulvet, og så sa hun: «Gå hjem, alle sammen».

Så snart vi var ute i skolegården, så vi våre foreldre, noen av dem i pysjamas, noen i undertøy og noen barfotte. Vi ble veldig redde. Mine to søstre og jeg ventet og ventet på far, som var skikkelig sein. Så vi bestemte oss for å gå hjem alene, selv om det er langt.

På veien så jeg noe jeg aldri har sett før: En martyr som ble båret vekk i ei likkiste, innhyllet i det palestinske flagget. Han var omgitt av bannere, folk gråt, men det rare var at det bare var omtrent tretti mennesker i begravelsesfølget. Martyrbegravelser har vanligvis tusener! Da skjønnte jeg for alvor at det var en stor katastrofe under utvikling i landet vårt.

Jeg ble bekymret for far, og jeg ville ikke at han skulle komme og hente oss og jeg var redd for at han skulle bli truffet av en raket. Jeg var også redd for å dø, og jeg ville ikke dø nå, for det ville være en katastrofe om jeg døde nå og ingen kom i begravelsen min.

Jeg begynte å løpe, og folk løp overalt omkring oss som om det var dommedag. Ingen visste hvor de skulle, fordi lyden av fallende raketter ikke stoppet. Hvert andre sekund slo en raket ned, og bakken ristet. Gatene var ikke de samme gatene lenger, menneskene ikke de samme, overalt var det uvante inntrykk, lyder, lukter.

Etter krigen forandret jeg meg. Jeg begynte å hate å gå på do. Fra det sekundet jeg går inn der,

kan jeg ikke komme meg fort nok ut igjen. Hele tiden under krigen var jeg redd for at en bombe skulle slå ned når jeg var på do. Om huset raste sammen da, kan du vel tenke deg resten...

Jeg begynte også å hate å stille opp på rekke i skolegården. Da krigen startet stod vi oppstilte, derfor føles noen minutter oppstilling nå som flere timer med redsel og bekymring. For meg er selve skolen en uproblematisk ting, å stille opp på rekke i skolegården er derimot noe helt annet...

Jeg har begynt å få skremmende drømmer. Hele natta har jeg en konflikt inni meg, mellom behovet for søvn og redselen for nye mareritt. Søvn har blitt et monster som gjemmer seg bak øyelokkene mine. Jeg ligger slik helt til morgengry. Jeg vet egentlig ikke når jeg sovner eller når jeg våkner.

Jeg har lyst til å bli skuespiller, og det er en drøm det er vanskelig å få til å gå i oppfyllelse her Gaza, særlig hvis du er jente. Jeg sier til meg selv at det er verst for folk her, som går glipp av en stor talent. Jeg kunne virkelig bli en stor skuespillerinne. Men vil de ikke, så til helvete med dem! Jeg kan dra til et annet land og bli skuespiller.

Folk i Gaza mangler absolutt alt uansett, det stopper ikke ved teater. Jeg tenker noen ganger at når folk bare så vidt kan finne nok mat, hvorfor skulle de da gå i teateret? Skjønner du? Jeg skulle ønske jeg kunne leve i et sivilisert, demokratisk samfunn med fred, et samfunn som hadde tjue kinoer.

Mens jeg venter, ser jeg DVD, og flykter inn i mine egne fantasier og drømmer.

Reem, født 1996, Al Saftawi-gata

Da jeg var yngre, følte jeg ofte at jeg var det lykkeligste barnet i verden. Men etter hvert som jeg ble eldre, vokste også sjelen, og med den vokste mine bekymringer. Jeg har begynt å forstå ting jeg ikke tidligere har skjønnet. Jeg har begynt å å begripe hva et barn som lider nød egentlig betyr.

Det som bekymrer meg mest, og som oftest får meg til å gråte, er tårene til alle barna. Alle barna i verden, uavhengig av nasjonalitet, religion og hudfarge. Når jeg blir voksen, vil jeg bli barnelenge. Det er håpet mitt, som gir meg en dytt forover i livet. Til og med når jeg er lei, kjeder meg eller er trist, fordi Gaza ikke er levende lenger.

I går satt jeg på skolen og hørte lyden av et fly. Jeg ble skikkelig redd, og ville løpe vekk fra skolen. Det føltes som om jeg skulle dø, jeg husket krigen. Krigsscenene jeg opplevde vil ikke forsvinne fra hukommelsen.

Tredje dagen av krigen satt min familie sammen og snakket om hendelser vi hadde vært vitne til, og bestemor prøvde å berolige oss, så vi ikke skulle være så redde. Vi ble faktisk beroliget av det også, selv om lyden av raketten ikke stoppet. Min bestemors trygge, varme stemme roet oss ned. Telefonen ringte plutselig. Vi hadde nesten aldri telefonforbindelse under krigen, så da vi hørte ringelyden, ble vi veldig glade.

–«Hallo?»

–«Ja?»

«– Dette er Den Israelske Forsvarsstyrken. Dere

har fem minutter på dere til å komme dere ut av huset, det er til deres eget beste. Nå har vi advart dere.»

Jeg kunne ikke stå på bena mer. Alle i huset begynte å skrike, og min bestemor var den første som løp av gårde! Det var første gang jeg så henne skynde seg. Far holdt rundt meg og min søster, og sa at vi ikke måtte være redde. Han dro i meg for å få meg med, men jeg trodde at jeg ikke ville overleve uten teddybjørnen min. Jeg følte at sviktet ham om jeg lot ham bli igjen for å bli bombet. Jeg flyktet fra hånda til far, løp og hentet teddybjørnen min, tok ham i armene mine og løp ut.

Vi dro langt vekk fra huset, og satte oss og ventet i fem minutter. De lengste minuttene i historien. De ble til ti.. det var som om det gikk flere år.

I hodet mitt virvlet tankene rundt. Tanker og drømmer raste rundt omkring, og verden spant. Drømmen min om å bli lege føltes langt, langt unna.

Jeg tok et godt tak i bjørnen, og husket plutselig at da jeg var liten, lo jeg bestandig. Jeg skulle ønske jeg kunne bli liten igjen, og fortsette å være det. Jeg vil ikke bli stor.

Det eneste som trøstet meg, var tanken på all kjærligheten mellom mennesker som ikke vil forlate hverandre, uansett hva som skjer. Gaza er fullt av kjærlighet.

Reema, født 1995, Ash Sheikh Radwan

Jeg var ni år da vi flyttet tilbake fra Emiratene. Det var første gang jeg var på besøk i Gaza. Bilen kjørte sakte gjennom gatene, og jeg så ut gjennom bilvinduet. Jeg likte ingenting av det jeg så i denne byen. Når vi ventet på grønt lys, kom mengder av barn bort til bilen for å tigge, og selge tyggis og kjeks. Jeg hatet meg selv da, og ville dra tilbake til emiratene. Jeg kom hjem, og begynte å bo i Gaza. Nå vil jeg ikke reise noe sted, om jeg så fikk velge mellom Gaza og Paris. Fordi jeg har oppdaget at i Gaza er det nok kjærlighet til å fylle hele verden. Og all denne kjærligheten bor i menneskene selv, og ikke i det stedet der menneskene bor.

Mamma fortalte alltid mye om Gaza da vi bodde i Emiratene. Jeg likte det før jeg kom hit, men jeg liker det enda mer nå når jeg har bodd her ei stund. Det har detaljer ved seg som mor ikke la merke til. Det er så synd – for alt som mangler her er trygghet – for at det skal bli det fineste stedet i verden.

Under krigen ble Taqua-moskeen og Nower-moskeen bombet. Etterpå ble Abu El Quaree det også. Abu El Quaree-huset er vårt fokus nå. De er naboene våre, og israelsk etterretning truet

med å bombe det. Folk rådet oss til å flytte ned i kjelleren, siden det ville være tryggere for oss når Abu el Quaree ble bombet.

Vi gikk ned i etasjen under, og ventet på at den israelske hæren skulle bombe A E Q. Men de bombet Nour-moskeen i stedet. Alle vinduene, dørene og mengder av murstein fløy rett mot oss mens vi var inne i leiligheten vår. Jeg ble hardt skadet, dørene blåste inn av trykket og traff meg. Selvsagt var det mye hyling, og huset var i kaos.

Neste dag hadde vi et familiemøte, og bestemte oss for å flytte opp igjen til etasjen over. Det gjorde vi. Men neste gang traff de Taqua-moskeen med bombene sine. Alt av stein og glass fløy rett inn til oss i toppetasjen. Så vi flyttet ned igjen, fordi det var tryggere. Der satt vi og ventet på de endelig skulle bombe A E Q, og denne gangen gjorde de virkelig det.

Den første raketten som traff, eksploderte ikke. Hvis de kastet en til som traff den som ikke eksploderte, ville hele nabolaget ha blitt utslettet. Og folk ville ha sagt: her lå engang Abu El Quaree-kvartalet.

Reham, født 1996, Al Shuja'lych /Al Montar

Hallo, navnet mitt er Rihan, og min far heter Faraj. Det vi liker aller best her i verden er kyllinger. Vi liker dem så godt at vi vil at folk skal kalle oss Abu Dajaj – kyllingpappaen. Vi er så glade i kyllinger at vi har bygd opp tre kyllingfarmer.

Jeg skal fortelle deg hva som skjedde med oss under krigen. Jeg opplevde ikke at noen ble martyrdrept, og ingen bomber slo ned i vårt område. Ærlig talt merket jeg ikke så mye til krigen. Før en dag da vi satt der og ante fred og ingen fare, og min onkel plutselig kom på besøk med et alvorlig uttrykk i ansiktet. Han fortalte at den israelske hæren hadde bombet en av farmene våre sønder og sammen.

Min far løp til gården. Vi mistet tre tusen kyllinger og mange sekker med for. Hæren hadde tatt alle forsekkene og laget bunkere med dem, siden de manglet sandsekker.

Vi var ikke så bekymret over det økonomiske tapet. Vi var forberedte på at en av farmene kunne bli bombet når som helst. Israelske raketter ser ikke forskjell på Fatah og Hamas, og mellom en fra Gaza og en immigrant – men vi var veldig lei oss for kyllingene. Hva hadde de gjort galt? Og hva hadde de med krigen å gjøre?

Du vet... jeg lever i Gaza i dag som om det var Paris jeg bodde i. Jeg ser all smerten og sorgen, raseriet og tragedien her, men Gaza er som en fugl Fønix som reiser seg fra asken etter sin død og stiger mot sky. Slik er Gaza: Hver gang verden der ute tror at vi er ferdige, svekket eller døde, reiser Gaza seg etter sine slag, sterkere og enda mer bestemt enn før. Derfor elsker jeg Gaza og vil fortsatt leve her.

Sami, født 1994, Al Tuffah

Det tidspunktet på dagen jeg hater aller mest, er klokka 12. Hver gang en eksamen starter, føles det som krigen skal til å begynne igjen. Jeg greier ikke å svare på noen av oppgavene, og tankene raser rundt i hodet til jeg blir sjuk av dem. Jeg spør meg selv – hva er det som skjer med meg? Er jeg normal, eller har jeg blitt sprø?

Folk sier at havet utenfor Gaza vasker bort alle smerte, men min smerte er større enn havet. Fordi, sist jeg var ved havet, var jeg sammen med en venn. Men jeg kan ikke dra ut til havet lenger nå.

Talateeni-gata er like ved bensinstasjonen, og bensin var dyrebart og verdifullt for folk. Det var stort å ha noen liter bensin stående – det var krig – og folk var redde for å gå ut og kjøpe noe. Min far sendte meg ut for å kjøpe bensin. Etter at jeg hadde kjøpt den, dro jeg hjem til kompisen min Zaki som bor like ved bensinstasjonen. Jeg hadde savnet ham skikkelig, hadde ikke sett ham på mer enn ti dager. Jeg kom fram til huset hans, og skyndte meg inn fordi min far ville at jeg skulle komme hjem med bensinen med en gang. Jeg gikk inn uten å banke på. Moten til Zahi ser på meg som en sønn, og jeg føler meg slik også. Jeg sa hei til henne og til kompisen min, og ga ham en klem. Så sa jeg hei til brødrene hans, og dro hjem rett etterpå.

Da jeg var kommet ca 20 meter vekk fra huset deres, hørte jeg lyden av et fly, og deretter lyden av en rakett. Den traff Zakis hus. Folk begynte å skrike at huset hadde blitt bombet. Jeg kunne ikke tro det. Jeg så på huset til kompisen min, røyk og flammer veltet ut av det. Jeg hadde aldri sett noe slikt før.

Jeg løp hjem. Da jeg kom fram, kunne far fortelle meg at Zaki var død. Nei, han kunne ikke være død! Alle fortalte meg at han var død, og jeg ville ikke tro på dem. Derfor ville jeg ikke gå i begravelsen eller til sykehuset eller kirkegården. For Zaki var ikke død.

Jeg prater alltid til ham om kvelden. Vel, ikke akkurat med ham, men med et bilde av ham. Da er jeg alltid opprørt over at han ikke kommer på besøk lenger, og at jeg heller ikke har besøkt ham. Jeg er sikker på at han ikke er død, og at vi kommer til å møtes igjen en dag. Da skal jeg si strengt til ham hvor mye jeg har savnet ham. Jeg har en annen venn som bor i Russland. Han snakker hele tida om friheten og tryggheten der. Jeg føler at jeg egentlig ikke lever. Jeg har begynt å ønske at jeg kunne dra til havet og svømme under vann helt til jeg dukket opp igjen Russland.

Sujoud, født 1995, Ash Sheikh Radwan

Det jeg er mest glad i i Gaza, er folks godhet og at alle her er så ukompliserte. Det jeg hater mest, er fanatiske politiske partier. Noen ganger føler jeg at det er en motsetning mellom all kjærligheten og godheten menneskene har i seg, og den ondskapen som kontrollerer overflaten. Om alt lå i mine hender, ville jeg løse problemet med splittelsen av Palestina i morgen den dag.

Under krigen, drepe de en viktig Hamas-leder. Alle media dekket denne hendelsen. Men hele verden var på et sted, vi på et helt annet. For mine yngre brødre Mody og Sallouma og far hadde dratt av gårde til jordene våre, rett ved der som Hamas-lederen holdt til. Vi prøvde å ringe dem tusen ganger, men som vanlig var Jawwal mobil-linjene uten forbindelse, noe som stresset oss enda mer.

Mor begynte å gå fram og tilbake på balkongen som en liten fugl som har mistet ungen sin. Det var som om hun trodde at denne vandringa på balkongen kunne redde Mody, Sallouma og far. Jeg ble så stressa av henne at jeg begynte å gråte, og gikk ned til tanta mi. Hun trøstet meg. Hun løy for meg og sa at hun hadde ringt far og brødrene mine, og at hun hadde snakket med dem. Jeg visste at hun ikke hadde gjort det, men hun holdt meg fast og gråt, fordi jeg også gråt. Da jeg gikk hjem igjen, så jeg at min mor fremdeles gikk fram og tilbake på balkongen.

Jeg glemte å fortelle at Mody og Sallouma er 5 og 7 år gamle. De pleide å sove i armene mine, og jeg er så knyttet til dem. Akkurat der og da var det som om sjelen min var nær ved å hoppe ut av meg, og at jeg skulle dø.

Og helt ærlig, ikke før da følte jeg for alvor at det var krig i Gaza, for tidligere hadde jeg bare sittet på dataen, og dette var den første dagen jeg virkelig opplevde krigen.

En time senere banket det på døra, og far kom tilbake med Moody og Sallouma. Jeg har alltid vært glad i dem, men dette var første gang jeg virkelig følte hvor mye de betydde for meg, og hvor uutholdelig det skulle ha blitt å skilles fra dem. Mor sluttet å gå fram og tilbake på balkongen, og det var første gang jeg virkelig så hvor glad hun er i far.

Etter krigen begynte jeg å tenke: Hvorfor har vi det slik? På utsida av hele verden? De tok fra oss jordbrukslandet vårt og kastet oss ut fra husene våre, og i tillegg skjer alt dette med oss, bare fordi vi forsvarer oss selv? Det finnes ikke vann, ingen strøm, ingen telefonforbindelse. Hva betyr vi for resten av verden, er ikke vi også mennesker?

Suha, født 1995, Al Tuffah

Gaza forandrer seg fra dag til dag, derfor endrer drømmene mine seg også hele tiden. Og for hvert skritt jeg tar framover, går jeg hundre skritt bakover. Under det første angrepet i krigen var jeg på vei hjem fra skolen, og kunne ikke veien. Plutselig stod en mann foran meg og spurte: «– Hvor bor du?» Jeg fortalte ham det, og han fulgte meg hjem. Jeg løp fort inn, og spurte far: «– Hvorfor kom du ikke og hentet meg?»

Mor sa: «– Det er ikke noe unormalt, kjære, gå og gjør lekser». Jeg sa: «– Jeg har ingen lekser! Det er brutt ut krig!»

På ettermiddagen ble regjeringsbygningen like ved oss truffet av en bombe. Mor sa: «– Det er ikke noe unormalt i det. Vi er jo vant til at alt mulig skjer med oss her».

Vi løp rundt til naboene, hver enkelt måtte ta vare på seg selv. I løpet av kort tid begynte naboens slektninger og komme til oss de også, og huset vårt ble stappfullt. Det var mer enn hundre mennesker der.

Morgenen etter gikk far ut for å kjøpe brød. Han stod i kø i seks timer for å komme hjem med en enkelt pose. Hver person fikk en halv brødskive. Fremdeles sa min mor at dette var normalt.

Samme kveld bestemte mine foreldre seg for å gå til sykehuset og besøke de skadede, og jeg ble med dem. På sykehuset så vi mange lik. De lå fire i hver seng, under og over hverandre. Først nå sa min mor endelig: «– Dette er ikke normalt!»

Krigen er ikke over – krigen er altomfattende, og min største skrekk er at jeg må vokse opp med den. Jeg er alltid redd for en ny krig. Om en ballong smeller, blir jeg vettskremt.

Hvis en bil bremses for opp, hopper jeg tjue meter i været.. Og hvis et lite barn begynner å hyle, huler jeg også sammen med barnet. Jeg er oppe til langt på natt, og venter på en ny soloppgang. Men hver ny morgen som kommer, er akkurat lik den forrige.

Ali, født 1995, Al Saftawi-gata

Det jeg elsker mest i Gaza, er at det ikke likner på alle andre land. Andre land har mengder av problemer, hungerkatastrofer, nød, splittelse, okkupasjon, bombing, ødeleggelser og død. Men vi har ingen av disse problemene. Derfor elsker jeg Gaza så høyt, spesielt fordi avløpssystemet fungerer og fordi gatene er reine, og at folk elsker hverandre, prisene er lave, folk er lykkelige, fisken er sunn og svømmer ikke rundt i kloakkvann. Og at jeg helt sikkert ikke kommer til å dø av sult, fattigdom eller hjerteinfarkt, slik halvparten av mine slektninger har gjort – fordi de var alt for lykkelige!

Jeg vil røpe en stor hemmelighet for deg, som jeg ikke har fortalt til noen. Det er: Kjære alle sammen, det er jeg som er skyld i krigen i Gaza. Og du vil bli forbauset når du hører grunnen til at det er slik: Fordi jeg alltid er sanndrømt!

Natta før krigen brøt ut, drømte jeg at krigen hadde startet og at huset vårt ble bombet, og jeg var den eneste som overlevde. Neste dag klokka 11.25 begynte luftangrepene mot Gaza.

Det første sjokket jeg fikk under krigen var at den sterkeste læreren på skolen – mattelæreren – krøp under kateteret sitt av skrekk fra første sekund. Jeg tenkte at hvis til og med den tøffeste læreren gjemmer seg under bordet, hva skal vi gjøre? Mange av elevene tisset på seg. Jeg begynte å hyle, og alle andre begynte å hyle sammen med meg. Jeg hylte og gråt fordi jeg trodde at huset vårt var ødelagt og at min familie hadde lidd martyrdøden.

Jeg løp ut i gatene, og ville helst storme hjem til familien min. Jeg ventet i to timer på noen som kunne kjøre meg hjem. Men til slutt måtte jeg gå hele veien. Og hele veien forestilte jeg meg at huset var i ruiner, og at familien min var død. Jeg kom hjem, og fant ut at alt var i orden, og familien min holdt på med å ta ut vinduene så de ikke skulle bli knust av lufttrykket under bombingene. Helt til nå har jeg vært redd for at de skal bombe huset vårt. Derfor – og bare spør min mor – sover jeg på tre madrasser, slik at om det blir et bombeangrep, vil madrassene ta av for støytten, og ingenting galt vil skje meg. Jeg hater å drømme, men drømmene våre kan vi ikke kontrollere.

Jeg tror at «Ali» (det er meg) slik han var før krigen, er forskjellig fra den Ali som er nå. Han er en ny person, som jeg prøver å finne ut av.

Før krigen skjønte jeg ikke noe av politikk. Jeg visste ikke forskjell på statsministeren og presidenten. Jeg hørte aldri på nyhetene, men i dag er jeg blitt politisk analytiker. Al Jazeera om morgenen, middag og om kvelden, nyhetssammendrag, debattprogrammer.. Jeg har begynt å følge med på alle disse tv-innslagene og vil gjerne diskutere dem etterpå. Jeg har innsett at politikk og nyheter er veldig viktig i livene våre, fordi de representerer det som dreper oss – og det som kan få oss til å overleve. Men de er også viktige for meg fordi jeg vil være den første til å vite det hvis det blir enda en krig.

Fateema, født 1996, Al Jaala-gata

Når jeg snakker med palestinske barn i Europa, synes jeg synd på dem, og jeg har ikke lyst til å bli som dem. De er i landflyktighet. De planter drømmene sine i en jord som ikke er deres – drømmer vokser sammen med mennesker og landet deres.

Jeg elsker livet, jeg elsker å leke, og jeg elsker mennesker. Jeg ønsker at jeg kunne være palestinsk president for en dag, slik at jeg kunne styrket kjærlighet og fred mellom mennesker, få slutt på hat og uvilje i hjertene deres og få slutt på all indre splid. Dette skulle ha blitt mitt første vedtak som president. Men uheldigvis er det ikke jeg som er president, og derfor ble det krig.

Krigen startet med at bombene falt som regn. Vi løp skrekkslagne ut av skolen, og oppdaget at hele verden løp i gatene. Folk lette etter sønnene sine, søstrene, mødrene. Alle løp med ansiktene vendt oppover. Det så veldig rart ut. Langt borte så jeg en som bare hadde pysjamas på seg, hun løp barføtt. Først kjente jeg henne ikke igjen, men da hun kom nærmere så jeg – jøss – det er jo kona til onkelen min, den stilige dama som aldri går ut av huset uten å være helt strøken. Da jeg så henne, var jeg helt sikker på at krigen hadde startet.

Jeg har ikke snakket om krigen på mer enn et år. Vi gjennomlevde den, og vi fortsetter å gjennomleve den i detalj hver dag. TV, telefon og dørklokka er alle ting som minner meg om krigen, og jeg liker ingen av dem. Vet du – jeg kastet til og med mobilen min! Og jeg er veldig redd for å være alene. Jeg tenker: Hva om krigen starter igjen og jeg er alene? Hvem vil beskytte meg? Og når jeg er sammen med familien, tenker jeg mye på hvordan jeg skulle kunne beskytte dem.

Jeg hadde en stor drøm: å bli skuespiller. Men denne drømmen har bleknet, fordi folk i landet mitt ikke ser positivt på kvinnelige skuespillere. Selv om det å spille teater er viktig, og gir meg muligheten til å bringe bildene av lidelsene i landet mitt ut til resten av verden. Jeg har en annen drøm om den første ikke går i oppfyllelse – å bli journalist. Den tredje drømmen er å få en familie som jeg elsker og som elsker meg. Den fjerde er at vi skal få frihet, at vi kan se det palestinske flagget vaie fritt i vinden. Den femte er å se folk lykkelige, uten død, ødeleggelse, nød eller krig, og den sjette og siste er å gjøre ferdig denne monologen så jeg kan komme meg ned fra denne scenen!

(Mangler navn), født 1996, Ash Sheikh Radwan

Fisken i Gaza flyktet... men folk kunne ikke det. De åpnet kloakken rett ut i havet, og hvis havet kunne snakke, ville den si til dem; «Skam dere for det dere gjør mot Gaza og mot meg.» I stedet for et sted med musikk og teaterskoler, ble Gaza en skole for skyting og drap.

Jeg er engstelig av natur, jeg er redd for kakkerlakker og fugler. Jeg bekymrer meg natt og dag. Den første dagen av krigen, gikk alle jentene hjem, unntatt meg. Jeg var den siste som gikk fra skolen. Jeg satt der og skalv, og klarte ikke å stå på beina. Til slutt fant jeg ut at jeg måtte hjelpe meg selv, fordi ingen andre kom til å gjøre det. Jeg samlet mot, og reiste meg skjelvende opp. Jeg gikk ut, svaiende som et tre i vinden. Hele meg ristet. Folk gikk rett ved siden av meg, men ingen visste hvordan jeg hadde det. Lyden av rakettnedslag ble høyere og redselen i hjertet mitt ble sterkere.

Vanligvis går jeg hjem fra skolen på en halv time. Men denne dagen tok det bare femten minutter. Fordi jeg var så redd. Jeg har aldri vært så redd i hele mitt liv. For første gang i livet kjente jeg en forferdelig ensomhet, selv om gatene var fulle av folk.

Jeg kom hjem, og så ut vinduet. En rakett slo ned rett ved huset vårt, jeg ble blåst overende og landet på ryggen. Gjennom hele krigen etterpå unngikk jeg å stå ved vinduet. Jeg begynte å sove i et rom uten noen vinduer. Jeg tror jeg er like redd ennå, som jeg var den dagen. Men jeg later som ingenting.

Muhammad, født 1995, Al Shuja'lych/Al Montar

Gaza, den varme favnen med helvetes hete. Skrekk, frykt, død og ødeleggelse. Men denne gangen var vårt område «trygt». Hver gang okkupasjonsmaktene går til angrep, tar de oss først. Men denne gangen så det ut som de var lei av vårt område og ville ha forandring, så vi var heldige.

Jeg brukte å tilbringe hele dagen i en stol mens jeg så på folk som løp inn og ut av husene sine nærmest grensen, slepende på eiendeler og på sine sønner og døtre, med kurs vestover. Noen av dem bar barna sine på skuldrene, og andre har mødrene sine på ryggen. Hvor de hadde tenkt seg? Ikke godt å si. Å skvise sammen hele Gaza på et bitte lite område. Etter hvert flyktet flere og flere unna dommedag fra steder nærmere og nærmere oss. Jeg sa til faren min; Hva skjer? Er det vår tur nå? Hvor skal vi dra? Min far insisterte på at vi skulle bli hjemme, og sa; «– Den som reiser fra huset sitt, reiser også fra verdigheten sin». Jeg sa til meg selv: «Bli her, du, for du er ikke mer verdt enn andre, og det som skjer det skjer.»

Hele dagen holdt jeg meg selv i ånde med mat, og noen ganger gikk jeg og søskenbarna mine og

hentet vann fra vannposten i gata, ca 1000 meter unna huset. Vi brukte å sitte på med eselvogna til Sabri, han og broren brukte å komme til oss for å hjelpe til. Hele veien la han ut om sine heltmodige gjerninger og om hesten sin, og om hvordan han planla å dra ut i ødemarka og drive fuglejakt med sprettert. Jeg har aldri hatt en sprettert, spretterter er skremmende. Men historiene var fine, og i de dagene holdt de redselen vår på avstand. Vi pratet slik at vi ble mindre skremte av å være ute i gatene.

Når dagen var omme og natta kom, kunne vi si; «Natten har kommet, med alle sine bekymringer» Vi greide ikke engang å sove. Jeg pleide å duppe av i 15 minutter, og deretter ligge våken i 3 timer. Hvordan greier man å sove når man når som helst kan bli bombet? Vi ligger bare i sengene og venter på skjebnen vår.

Noen ganger ser jeg et stykke av himmelen fra vinduet mitt, og jeg ser at verden er så rød, med brann og røyk overalt. Og jeg spør meg selv: Hvordan kan resten av verden slå seg til ro med at vi lever i et slikt inferno?

Muhammed, født 1995, Al Saftawi -gata

Bestemor og jeg var hjemme alene. Hun fortalte meg historier om hvordan det var i landet vårt i gamle dager, morsomme og triste historier. Men hun fortalte aldri ferdig en hel historie, for hun måtte alltid på do midt i fortellinga. Min bestemor tilbringer halve tida sammen med folk, og resten av tida på do.

Foreldrene mine kom hjem 10.30 på kvelden, og gikk og la seg med en gang. Jeg fikk ikke sove. Jeg lå våken på senga og gjorde lekser. Plutselig hørte jeg lyden av en fjern eksplosjon. Jeg gikk til mine foreldres rom og tok radioen, for å høre nyheter. Jeg vekket min far, og fortalte at jeg hadde hørt lyden av at noe eksploderte. Han bare sa; «Vær stille, gå og legg deg det er bare skremmeskudd»

Jeg gikk og la meg igjen, så gikk plutselig lyset. Deretter kom en enorm eksplosjon som ristet hele min verden. Jeg rev til meg teppet mitt for å dekke ansiktet, og noe falt ned på meg. Jeg tok av meg teppet, så at det var vindusramma som hadde falt inn. Teppet var fullt av glassbiter, og hele huset var fylt av svart røyk. Det var dagen de bombet arbeiderforeningsbygget, rett ved siden av huset vårt.

Men det er ikke hovedsaken. Hovedsaken er alle de dumme tingene som skjedde, men som jeg ikke kan finne noen forklaring på. Hele verden stod i brann og vi trodde alle at vi skulle dø, men min bestemor lette overalt etter gebisset sitt. Hun var red for at når hun døde, kom folk til å oppdage at hun ikke hadde egne tenner. Som om ikke alle visste det allerede! For det andre – huset var fullt av røyk, men far tente en sigarett og røykte. Som om vi trengte mer røyk! For det tredje – min onkel ringte for å sjekke at vi var ok, og far sa at alt gudskjelov var fint med oss, men at alle vinduene i huset var blitt knust utenom ett. Min onkel ba ham om å knuse det også, og han gjorde det!

Jeg vet ikke hvorfor jeg forteller denne historien. Alt jeg vet er at vi er innestengt i et fengsel, som fugler i bur. De vil ut, men de er beseiret. Barn dør rett foran øynene til mødrene sine, hjertene våre gråter for dem og vi skriker av alle krefter, men ingen hører. Ingen menneskers hjerter mykner opp, og ingen ser ut til å bry seg!

Mahmud, født 1996, Al Remal

Du kommer til å kalle meg gal, sprø, koko, bare kom igjen. Det gjør ingenting lenger. Ærlig talt, det som skjer med meg er ikke normalt. Jeg mener, å miste tilliten til vennene sine er normalt. Mange mennesker opplever å miste tilliten til andre folk. Men det som gjør meg gal, er at jeg ikke er trygg på biler eller butikkvinduer, politistasjoner og mistenkelige områder. Min private teori er for øvrig at hele Gaza er et mistenkelig område.

For å gjøre ei lang historie kort, jeg er ennå i dag redd for å komme nær alle tingene som ble truffet av bomber under krigen.

Jeg vet ikke hvordan jeg skal få krysset gata , jeg har gått på høyre siden og blitt redd, så da har jeg gått over på venstre side og blitt redd der også. Så går jeg tilbake til høyre side igjen , og føler meg bare forvirra –Hvor skal jeg gå, egentlig? Midt i gata?

Du skjønner, første dag av krigen var jeg i min brors butikk. Han selger datamaskiner og tilbe-

hør til mobiltelefoner. En dekorasjon falt ned på gulvet, og min bror ba meg om å henge den opp igjen. Mens jeg gjorde det, hørte jeg lyden av raketter, og glassbiter falt ned over hele meg, og skadet meg. Jeg ble livredd. Jeg var ikke redd for meg selv, men for broren min. Han ble også skadet.

Min bror var bekymret for resten av familien. Han bad meg gå ovenpå til dem, og sjekke at alt var ok. Jeg gikk opp trappene, og var ikke redd. Jeg sjekket at alle var ok, og det var de. Gudskjelov. Jeg gikk ut i gata for å se hvor raketten hadde slått ned. Vi hørte flere eksplosjoner. Gaza ble svart som natta var all røyken. Men jeg var fremdeles ikke redd.

Jeg glemte å si at min bror hadde en kopp te i handa under den første eksplosjonen, og den falt ut av hånda på ham og ble knust.

Tror du at det kan ha vært fordi han ble så redd?

Mahmoud, ASH Shati–leiren

Jeg skulle gjerne skrive de vakreste ord om Gaza, men jeg greier det ikke. Jeg klarer ikke å se på fattigdommen, håpløsheten og hungersnøden, særlig ikke når hele Gaza by flommet inn i Al-Areesh og ribbet det for alle varer på to timer. Jeg greier ikke å se på nøden i alle husene, all frykten og sykdommen.

Hva vil du at jeg skal si om Gaza? Fra jeg ble klar over det, ble jeg trist over alt som finnes her. Spesielt på vegne av alle barna, men også på vegne av voksne mennesker, ungdommer, kvinner, jenter, dyr, steiner, trær. Alt og alle. Gaza gråter. Jeg leter etter noen fine ord å si, men jeg finner ingen.

Havet er det eneste som hjelper meg å drømme. Når jeg står på stranden, kan jeg se for meg Kypros eller å reise til Paris, kanskje fly til Roma. Alt dette mens jeg står her på stranda. Jeg reiser

verden rundt, men til slutt lander jeg i senga mi hjemme, midt i en flyktningeleir. Jeg kommer tilbake til virkeligheten i Gaza, til det skitne markedet, kloakk som flyter, håndkjerrene og de toppede kjerrellassene, den kvelende stanken, og folk som ikke greier å snakke.

Når jeg ser på klokka og det bare er 11.55, begynner jeg å skjelve og hjertet mitt slår raskere. Det føles som krigen skal starte igjen.. Det er ikke bare klokka som skremmer meg, men alt som flyr gjør det også. Til og med fluene. Jeg kan ikke fortelle noen om angsten min, de vil kalle meg sutrekopp eller pyse.

Jeg er redd for de eldre brødene mine. Når en flue setter seg på en av dem, føles det som flua kommer til å drepe ham. Jeg begynner å skrike og løper vekk. Derfor flykter jeg fra huset så ofte jeg kan. Det er for mange fluer der.

Mahmud, født 1994, Al Jalaa-gata

Før krigen var jeg et barn. Men etter krigen oppdaget jeg at jeg ikke var noe barn lenger, og at i Gaza, helt ulikt alle andre steder i verden, finnes det ingen barn.

Da krigen startet, lekte jeg i nabolaget og jeg oppdaget at alle naboene våre løp av gårde.

–«Hva er det som forgår?», spurte jeg. De fortalte at den israelske hæren hadde meldt fra om at ville bombe huset deres. Jeg løp hjem for å si i fra til foreldrene mine. I løpet av ett minutt rømte vi også. Vi tok ikke med oss noe unntatt gasskokeren, for slike saker er mer verdt enn gull her i Gaza.

Det følte som jeg aldri kom til å komme tilbake. Vi dro til min bestefars hus. Neste dag ringte israelsk etterretning, og sa at de kom til å bombe det huset også. Vi løp ut, og dro til morfar isteden. Der bodde det allerede fem andre familier, alle mine tanter med ektefeller og barn. Søskenbarna mine og jeg ble gode venner i løpet av denne tida. Vi satt oppe hele natta og snakket

om krigen. Jeg var trøtt og redd, og ville helst dra hjem og sove i min egen seng, og på min egen pute.

Tre dager senere bombet de nabohuset vårt. Etter bombinga dro alle i nabolaget tilbake til sine egne hjem. Og jeg dro tilbake til rommet mitt. Men jeg fikk ikke sove lenger...

Jeg har lenge hatt lyst til å reise. Jeg har en onkel i Canada som alltid sender videoer derfra av seg selv og familien. Parker, havet, butikker, og i bakgrunnen på bildene ser jeg kanadiske jenter. Som om jeg trenger det. Det er som om min onkel erter meg. Jeg har begynt å drømme om Canada både natt og dag. Derfor har jeg nå begynt å spille teater. Jeg drømmer om å gjøre suksess, kanskje bli skuespiller og reise til Canada. Da kan jeg bli kanadier, gifte meg med en kanadisk dame og få små kanadiske barn. Hvilket språk snakker de i Canada? Samma det, jeg skal lære meg kanadisk. Uansett. I Canada vet ingen at jeg er araber, siden jeg er blond og har blå øyne.

Mahmud, født 1995, Al Saftawi-gata

Hvis du vil kalle meg en feiging, bare gjør det. For etter krigen reagerer jeg ikke lenger. Folk kan kalle meg ting, eller til og med slå meg. Jeg blir bare trist, og går min vei. Før krigen var jeg ikke slik, selv fuglene ville unngå meg. Hvorfor skjedde dette med meg? Helt ærlig – etter å ha sett så mange barn dø i krigen, begynte jeg å tro at alle snart kom til å dø. Jeg sa til meg selv: Skjerp deg, du er ikke noen drittunge! Jeg begynte å føle meg som om jeg var hunder år.

Krigen på bakken tok slutt, men i hodet mitt er den her ennå. Jeg skulle gjerne være som alle andre barn i verden, men ikke i vår verden – heller som i Jerusalem. Når jeg chatter på nettet med søskenbarna mine som bor der, føler jeg at de lever i barndommen, de tenker ikke som meg i det hele tatt. Jeg er redd for å fortelle dem hva jeg tenker på, de ville synes at jeg var veldig rar. Jeg later som jeg hører på hva de sier, og jeg lyver for dem. De har aldri opplevd det vi opplevde her under krigen.

Under krigen bodde familien min, en onkel og min bestefar hos onkel Annan. Det var langt unna krigen, og et trygt område. I alle fall trodde vi det.

Neste dag dro Onkel Annan ut før å kjøpe bønner og falafel til frokost. Da han kom tilbake, parkerte han bilen foran huset. Før han rakk gå ut av bilen, ble han truffet av en rakett. Overkroppen hans falt ned på asfalten. Da ambulansen kom, hentet de den andre halvparten av ham ut av bilen.

Ambulansefolkene samlet overkroppen hans i en plastsekk og de tok ham med til sykehuset. Alle begynte å jamre seg og skrike. Og min mor begynte å bønnfalle Gud om at Annan måtte komme trygt hjem.

Løy hun for seg selv, eller for oss? Jeg vet ikke. Selvsagt kom ikke min onkel tilbake. Og han vil aldri komme trygt hjem.

Mahmoud, født 1994, Ash Sheikh Radwan

For første gang var gatene i Gaza reine. Det fantes ikke noe papir eller papp slengt rundt omkring, fordi folk samlet sammen alt papiret fra gata for å bruke det til å fyre med, siden det ikke fantes elektrisitet. Moren min hadde ikke lyst til å bake selv, så hun bad meg om å skaffe brød fra bakeriet. Køen der strakk seg fra Gaza til Vestbredden. Folk stod i kø i 8 timer for å skaffe seg et halvt brød.

Plutselig var det noen som rigget opp en mobil rakettutskytingsrampe i området der vi stod. Og

straks begynte israelske fly å bombe den. Folk løp i alle retninger, og ambulansene kom. Noen ble drept straks. Andre ble skadet. Jeg var i sjokk. Men folk i gatene sa til meg: Takk Gud for at du lever!

Jeg gikk hjem igjen uten noe brød. Min mor skjente på meg. Men fremdeles vet hun ingenting om hvorfor jeg kom hjem uten brød den dagen.

Heeba, født 1995, Havna

En dag da jeg var fem år, dro vi til Tiberias. Det var en nydelig by, rene paradiset. Da vi skulle til å dra hjem med bussen, ringte noen til sjåføren vår og bad ham om å ikke ta Jerusalem-veien – fordi Israelernes president Sharon besøkte Al Aqsa-moskeen. Det hadde brutt ut opptøyer. Først da gikk det opp for meg at Tiberias ikke er palestinerne by.

Jeg går på Rimal-skolen, like ved passkontoret, som ble bombet først av alt under krigen. Hele passkontoret landet oppå skolen vår! Alle jentene begynte å gråte unatt jeg, jeg bare lo. Den dag i dag aner jeg ikke hvorfor jeg lo slik.

Da jeg dro hjem og slo på tv'n, så jeg alle bygningene rundt skolen vår. De var helt ødelagte.

Døde kropper lå over alt. Jeg så etter skolen vår, men jeg så ikke meg selv på TV, og jeg takker Gud for det. Jeg håper jeg aldri får se meg selv på TV, for det eneste som kommer ut av TV, er død.

Etter krigen har jeg begynt å vite hva folk skal si før de faktisk sier det. Jeg kan se hva de vil, gjennom uttrykket de har i øynene. Jeg har kunnskap nå som ingen på min alder burde ha.

Jeg har blitt modigere og har lært meg å snakke ordentlig. Tilliten min til andre mennesker har blitt større. Det viser seg at krigen har ført noen bra ting med seg, hvem skulle ha trodd det? Etter krigen er jeg sterkere, og nærmer meg framtida mi med raske skritt.

Hana, født 1995

Vi kom hjem klokka 10.30 dagen før krigen brøt ut. Min far, mor, brødre og jeg zappet oss gjennom tv-kanalene – Nyheter...kultur...sport...tull og tøys... vanlige ting...Så ringte telefonen. Jeg tok den.

«Ja, hei, Lana, ja– i morgen tidlig halv sju – ok, vi kan godt gå til skolen sammen. OK, kjære. – selvsagt skal jeg vente på deg.»

Og jammen kom hun klokka halv sju neste morgen. Hele veien til skolen småkranglet vi om hadde pugga mest. Så gikk vi inn til tentamen, og etterpå gikk vi hjem.

Når Lana lo, lo hele verden med henne. Jeg følte alltid at hun var den personen som var mest glad i meg i hele verden. En gang jeg hadde glemt å gjøre matteleksa, tok hun over matteboka mi og ga meg sin egen, så hun fikk anmerkning i stedet for meg.

Da vi gikk hjem fra skolen etter tentamen, hørte vi lyden av fly, etterfulgt av en eksplosjon. Jeg ble veldig redd. Jeg hadde aldri før hørt en så skremmende lyd. Lana holdt rundt meg og tok handa mi, hun så på meg og smilte; –« Ikke vær

redd! Døden kan ikke skille oss!» Mens hun snakket, ble plutselig gata fylt av røyk og lyden av mange granater som eksploderte rett etter hverandre. Hun holdt meg fast. Et øyeblikk etter falt hun ut av armene mine, og røyken lettet. Jeg så at skjorta mi var full av blod, og jeg trodde jeg var skadet. Jeg begynte å skrike. Jeg så ned på bakken, der lå Lana. Hun så på meg, lo og gråt på en gang. Jeg holdt hånden hennes, og hun sa: «Døden kan ikke skille oss». Så gled hånden hennes ut av min.

Folk samlet seg rundt oss, og med ett var ambulansen der, og ville ta henne ut av armene mine. Jeg falt sammen og over henne og holdt henne fast og ambulansfolkene sa –«La henne slippe. Gud se i nåde til hennes sjel». Jeg begynte å hyle, så besvimte jeg. Jeg våknet på sykehuset uten Lana, og det var første gang hun ikke var med meg.

Mange ganger om natta når jeg sitter og tenker, ønsker jeg at telefonen skal ringe, og at jeg hører Lanas stemme igjen, som sier til meg at vi skal møtes i morgen halv sju som vanlig.

Wi'am, født 1997, El Sabra

Det jeg er mest glad i med Gaza, er Barcelona-parken. Jeg pleide å dra hit tre ganger i uka. Jeg kunne tilbringe hele dagen i huskene der, og leke og le sammen med venner. Men under krigen ble parken utslettet da okkupantene kom med bulldozere. Etterpå dro jeg for å besøke stedet, og begynte å gråte. Jeg så for meg hvor jeg brukte å leke, hvor huskene stod, og jeg tenkte på alle gangene jeg hadde ledd og hatt det gøy der sammen med vennene mine.

Jeg vil bli advokat, slik at jeg kan hjelpe menneskene som lider av krigstraumer. Ikke noe sted finner du flere slike ofre enn her i imperiet Gaza, jeg føler at Gaza er 100 ulike land som har en og en halv millioner presidenter.

Tanksene kom til huset vårt klokken fem om morgenen. Mor begynte å samle sammen ting i huset, og alt ble snudd på hodet i løpet av få sekunder. Alle begynte å rope og skrike, og slepte med alt de kunne få med seg ut i gatene, uten å vite hvor de skulle dra.

Min bestemor sa: «Dere kan jo bare gå til skolen». Å, skolen. Vår skole er så fin! Den er finere enn alle andre skoler jeg vet om. 100 av oss sov i et klasserom. Allerede første natta kom jeg i konflikt med ei anna jente om en kvart meter gulvplass, og hvem av oss som skulle sove der. Jeg fatter egentlig ikke hvordan alle vi greide å sove på skolen, oppå hverandre – som en haug med vekkslengte, gjenglemte klær.

Tre dager senere dro vi tilbake til huset og nabolaget, men mange ting har forandret seg etterpå. Nabolaget virker helt annerledes, og folkene som bor her også. Den største forandringa i meg selv er at jeg har blitt sladrete. Seriøst – jeg kan ikke holde munn. Teaterlæreren min har fortalt meg at det er helt normalt i Gaza, og at alle her i Gaza sladrer om hverandre.. Men forskjellen på dem og meg er at de ikke innrømmer at de sladrer! Jeg innrømmer helt ærlig at jeg er en sladre kopp. Noen ganger, hvis jeg ikke finner noen andre å sladre om, sladrer jeg om meg selv...

Yasmeen, født 1996, Al-Daraj

Framtida vår her i Gaza er mørk og usikker. Som en sovende vulkan som kan få et utbrudd når som helst. Som om vi er en båt uten kaptein midt i et frådende hav. Vi slenges hit og dit, og ingen vet hvilken vei vinden blåser.

Jeg hører at i andre land er barndommen hellig, og at barna der får leve uten problemer og frykt. Men Gazas barn er glemt og blir oversett. Det er barna som mest føler urettferdigheten på kroppen, fordi samfunnet ikke behandler dem som barn. Når samfunnet vil det, behandler de dem som voksne, og når det ikke passer lenger, behandler de dem bare som barn igjen.. Og folk flest behandler dem bare som kropper uten sjel. Når jeg ser et barn som selger ting på gata eller jobber i en butikk, ser jeg for meg hvordan barna i resten av verden leker, slapper av og føler seg trygge. Hjertet mitt blør virkelig for barna i Gaza, og noen ganger gråter jeg for dem også.

Gaza har ingen ømhet å gi. En gutt blir født som mann her, ei jente blir født som brud.

Før krigen var pappa mye snillere med meg. Jeg skulle ønske han kunne holde omkring meg, slik

han gjorde før. Men, Gud hjelpe ham, han er nok bekymret han også. For under krigen mistet vi fem mål jord på ett sekund. Appelsinlunden som familien min hadde dyrket i 60 år, ble truffet av raketter fra den israelske hæren. Alle appelsinene våre brant opp. Min far, broren min og jeg kunne ha dødd i det angrepet, for vi stod ved vinduet. Hvis pappa ikke hadde slengt meg ned på gulvet, ville alle granatsplintene fra eksplosjonen ha truffet meg.

Etter krigen besøkte jeg grensestasjonen ved Rafah, og så det palestinske og det egyptiske flagget ved siden av hverandre, men likevel skilt med et gjerde. Jeg følte tydelig forskjellen på de to flaggene, og at dette gjerdet er grensa rundt det enorme fengselet vi lever i. Jeg følte hvor dum og utrettferdig verden er, og hadde lyst til å rive ned alle grensemurer og få en slutt på alle konflikter mellom raser og religioner, slik at alle i verden kunne leve som brødre. Drømmen min har blitt å leve i et trygt land, om det så er i en liten landsby på ei fjerntliggende øy ved verdens ende.

Yasmeen, født 1996, Al Shuja'iyeh

Jeg vil bli spesialist i realfag og metafysikk når jeg blir stor. Vet du hvorfor? Fordi jeg tror at Gaza i seg selv er metafysisk, og jeg har lært og erfart så mye gjennom å leve her i Gaza at jeg ønsker å dele min kunnskap med andre.

Shuja'iyeh-leiren er alltid i sentrum av begivenhetene når noe skjer. Hver gang okkupasjonsmaktene vil invadere Gaza, passerer de forbi huset vårt. Da krigen startet, forlot folk flest hjemmene sine. Som vanlig forventet de at Al Shuja'iyeh havnet i skuddlinja, og i slike tilfeller er det helt vanlig for oss å flykte fra husene våre. Alle ringte til min far for å overtale ham også til å flykte – mine brødre som bor i Algerie, onklene mine i USA, en annen onkel i Ankara. Hele verden bønnfaldt min far, men han nektet å bøye seg og forlate Al Shuja'iyeh. Etter at min mor hadde pakket i tre dager, alt vi eide, var vi alle mer enn reiseklare. Vi ville dra til hjem til søstera mi. Da vi var helt utslitte av å diskutere, gikk far endelig med på en avtale: «Dere reiser, og jeg kommer etter».

Men hvordan kunne vi bare reise uten ham? Mor var smart, hun la igjen brød hjemme med vilje, og du vet hvor dyrt brød var under krigen. Da vi kom fram til min søstres hus, ringte hun far og sa: «Vi glemte igjen alt brødet hjemme, ta det med til oss». Og Salman gikk i fella, og kom med brød. Da lot vi ham selvfølgelig ikke dra igjen.

Neste morgen våknet vi opp til ei fosforbombe som tåkela hele gata. Vi begynte alle å gråte, fordi fosforet irriterte øynene. Men bomben var lettere å holde ut enn fars masing: «Jeg sa jo at vi burde ha blitt hjemme! Det ville ha vært mye bedre for oss, det finnes ikke noe bedre sted enn hjemme!» Og han bare fortsatte og fortsatte. Noe som ga ham vann på mølla, var at både moskeen og min søsters hus ble ødelagt under bombeangrepene. Og du kan vel forstille deg hva min far da bestemte at vi skulle gjøre. Men han hadde nesten ikke snakket ferdig, før vi fikk melding om at nabohuset vårt i Al Shuja'iyeh også var bombet, og at fasaden på vårt eget hus var flerret rett av. Etter at denne meldinga kom, stirret vi alle på far.

Vi ble boende hos min søster. Det gikk opp for oss at uansett hvor i Gaza vi oppholdt oss, var vi like lite trygge.

Etter krigen begynte jeg å kle meg veldig pent og ordentlig. Hvis jeg plutselig dør, så vil jeg se ordentlig ut. Men det vil vel uansett ikke bli noe problem om jeg blir truffet av en raket, da sprenges jeg jo i tusen biter. Jeg vil likevel helst dø i ett stykke.

Wow, Gaza og disse gazadrømmene! Drømmene våre handler etter hvert mer om å få en god død, enn om å leve et godt liv!

Yasmeen, født 1996

Da krigen startet, var mor, brødrene mine og søstrene mine og jeg i Russland. Det gjorde at vi var bekymra for far hele tida. Vi ville reise hjem til Gaza og gjennomleve alt som skjedde der sammen med resten av familien. Straks krigen sluttet og grensene åpnet igjen, dro vi tilbake til Gaza. Ennå i dag hører vi historier om krigen. Jeg fikk ikke sove da jeg var i Russland, fordi jeg var så bekymra for far.

Før krigen, når mobilen ringte og vi så at det var et Gaza-nummer, ble vi glade og løp for å ta den. Men hver gang noen ringte til oss under krigen, uansett om nummeret var kjent eller ikke, sa vi; «å, kjære Gud..» og vi stirret på hverandre for å finne ut hvem av oss som skulle tørre å ta den.

Etter krigen forandret jeg meg innvendig på mange måter. Jeg begynte å se annerledes på

ting. Jeg begynte å like byen min bedre, og livet ble finere. Vennene mine endret seg også, og jeg fikk noen nye som var mer modne. Jeg ble modigere og åpnere, til og med overfor min far. Jeg tror jeg kunne ha møtt hvem som helst ansikt til ansikt. Mor og jeg ble venner, og nå kan vi ofte sitte oppe utover natta og snakke om alt mulig.

I framtida, hvis jeg blir voksen, og i Gaza er det faktisk en prestasjon å rekke å bli voksen når døden alltid står på dørterskelen, da vil jeg bli barne- og omsorgsarbeider og ivareta barns rettigheter. Jeg opplever at barna i Gaza blir født som gamle mennesker. Et barn på 6 kan være forsørgeren til en hel familie.

Gazamonologene

ASHTAR Theatre
PALESTINE

